

ประโยค ป.ธ. ๕
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙

๑. ดั่งได้สดับมา พระเถรีนั้น ตั้งความปรารถนาไว้ แทบบาทมูลของพระพุทธเจ้า พระนามว่าปทุมุตตระ บำเพ็ญบุญมา ๑๐๐,๐๐๐ กัป ท่องเที่ยวอยู่ในหมู่เทวดาและมนุษย์ ในพุทธบาทกาลกาลนี้ จุตติจากเทวโลกถือปฏิสนธิในสกุลเศรษฐีในพระนครสาวัตถี ฯ ก็เพราะนางมีผิวพรรณเหมือนกลีบอุบลเขียว พ่อแม่จึงตั้งชื่อว่า อุบลวรรณา ฯ เมื่อนาง บวชได้ไม่นานนัก วาระการรักษาลูกดालในโรงอุโบสถได้ถึงแล้ว ฯ นางตามประทีป กวาด โรงอุโบสถ ยืนนั่งกำหนดนิมิตแห่งเปลวประทีป เพิ่งพิจารณาดูบ่อยๆ ยังฉานมีเตโชกลิน เป็นอารมณ์ให้บังเกิดแล้ว ทำฉานนั้นนั่นแหละให้เป็นบาท บรรลุพระอรหัตพร้อม กับ ปฏิสัมภีทาและอภิญญาทั้งหลาย ฯ ฝ่ายนั้นทมาณพลุกของลุงของพระเถรีนั้น มีจิตปฏิพัทธ์ ตั้งแต่กาลที่พระเถรีนั้นยังเป็นคฤหัสถ์ ได้ยินว่าพระเถรีนั้นมาแล้ว จึงไปยังอันธวัณก่อน กว่าพระเถรีจะมานั้นแหละ เข้าไปยังกระท่อมนั้น แอบอยู่ภายใต้เตียง เมื่อพระเถรีมาแล้ว เข้าสู่กระท่อม ปิดประตูแล้ว พอนั่งลงบนเตียง เมื่อความมืดในคลองจักษุยังไม่ทันหายไป เพราะนางมาจาก (กลาง) แดดในภายนอก จึงออกจากภายใต้เตียง ขึ้นสู่เตียงแล้ว ฤก พระเถรีห้ามอยู่ว่า อย่าฉิบหายเสียเลย คนพาล อย่าฉิบหายเสียเลย คนพาล ได้ข่มขืน กระทำกรรมที่ตนต้องการ แล้วก็หนีไป ฯ ครั้งนั้น ผืนแผ่นดินใหญ่ ประดุจว่าไม่สามารถ จะรองรับการกระทำอันไม่ใช่ความดีของเขาไว้ได้ ได้แยกออกเป็น ๒ ส่วนแล้ว ฯ เขา ฤกแผ่นดินสูบแล้วไปบังเกิดในอเวจีมหานรก ฯ สมเด็จพระบรมศาสดาทรงสดับเรื่องนั้น แล้ว ตรัสเรียกภิกษุทั้งหลายมาตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย บรรดาภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก และอุบาสิกา ผู้ใดผู้หนึ่ง เป็นคนพาล เมื่อจะทำการอันเป็นความชั่ว ย่อมเป็นผู้ร้ายจริง ยินดี มีจิตใจเบิกบานกระทำ (กรรมอันเป็นความชั่วนั้น) เปรียบเสมือนคนผู้เคี้ยวกินสิ่ง ของที่มีรสอร่อยบางอย่าง บรรดาน้ำผึ้งและน้ำตาลกรวดเป็นต้น เป็นผู้ร้ายจริง ยินดี ฉะนั้น

ดังนี้แล้ว เมื่อจะสืบท่ออนุสนธิแสดงธรรม จึงตรัสพระคาถานี้ว่า
คนพาลย่อมลำคัถบาปประดุจน้ำผึ้ง ตลอดเวลาที่บาป
ยังไม่ให้ผล ก็บาปให้ผลเมื่อใด เมื่อนั้น คนพาลย่อม
ประสบความทุกข์ ดังนี้ ฯ

๒. เล่ากันมาว่า ทรัพย์ ๔๐ โกฏิ ในเรือนของเศรษฐีคนหนึ่ง ในพระนคร
สาวัตถี ได้กลายเป็นถ่านทั้งหมดดำรงอยู่แล้ว ฯ เศรษฐี เห็นเหตุนั้นแล้ว ได้เกิดความ
เศร้าโศก ปฏิเสธอาหาร นอนอยู่บนเตียง ฯ เพื่อนคนหนึ่งของเศรษฐีนั้น ไปเรือนถามว่า
สหาย เพราะเหตุไร จึงเศร้าโศก ได้ฟังความเรื่องนั้นแล้ว จึงพูดว่า สหาย อย่าเศร้าโศก
ไปเลย เราอุบายอย่างหนึ่ง จงทำอุบายนั้นเถิด ฯ จะทำอย่างไรเล่า สหาย ฯ สหาย
จงปูเสื่อลำแพน ที่ตลาดของตน ทำถ่านให้เป็นกอง จงนั่งเหมือนจะขาย บรรดาพวก
มนุษย์ที่มาแล้ว ๆ คนเหล่าใดพูดอย่างนี้ว่า ชนที่เหลือ ชายผ้า น้ำมัน น้ำผึ้ง และน้ำอ้อย
เป็นต้น ส่วนท่านนั่งขายถ่าน ท่านฟังพูดกะชนเหล่านั้นว่า เราไม่ขาย ของ ๆ ตน จักทำ
อะไร ส่วนผู้ใดพูดกะท่านอย่างนี้ว่า ชนที่เหลือชายผ้า น้ำมัน น้ำผึ้ง และน้ำอ้อยเป็นต้น
ส่วนท่านนั่งขายเงินและทอง ท่านฟังพูดกะชนเหล่านั้นว่า เงินและทองอยู่ที่ไหน ก็เมื่อเขาพูด
ว่า นี้ไง ท่านฟังพูดว่า จงนำเงินและทองนั้นมาก่อน แล้วรับด้วยมือทั้งสอง สิ่งของที่
เขาให้แล้วอย่างนี้ จักเป็นเงินและทองในมือของท่าน ก็ผู้นั้น ถ้าเป็นหญิงรุ่นสาว ท่านฟัง
นำมาเพื่อลูกชาย ในเรือนของท่าน มอบทรัพย์ ๔๐ โกฏิให้แก่นางถ้าผู้นั้น เป็นเด็กชาย
ท่านฟังให้ลูกสาวผู้เจริญวัยแล้วในเรือนของท่านแก่เขา แล้วมอบทรัพย์ ๔๐ โกฏิ ให้แก่
เขา ใช้สอยทรัพย์ที่เขาให้เถิด ดังนี้ ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมงพิกากับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๕
แปล ไทยเป็นมคธ

๑. ส่า กิริ ปทุมุตตรพทุธสฺส ปาทุมฺลเ ปตถนํ ปฏฺจเปตฺวา กปฺปสฺตสทฺสลํ
ปฺญญานํ กุรุมาณา เทเวสุ จ มนุสฺเสสุ จ สํสรนฺตี อิมสฺมี พุทฺธรูปาเท เทวโลกโต
จวิตฺวา สวตฺถิยํ เสฏฺฐิกุเล ปฏฺฐิสนฺตี คณฺหิ ฯ นีลุปฺปลคพฺภสฺमानวณฺณตฺยาจ จสฺสา
อุปฺปลวณฺณาเตวว นามํ อํกํสุ ฯ ตสฺสา อจิริปฺปพฺพชิตฺยาเอว อุโปสธาคาเร ตาลวาโร
ปาปฺปณฺนิ ฯ ส่า ทีปํ ชาเลตฺวา อุโปสธาคารํ สมฺมชฺชิตฺวา ทีปสฺชิตฺวา นิมิตฺตํ คณฺหิตฺวา
จิตฺวา ปุณฺปฺปณฺนํ โอลกยมาณา เตชฺชกสิณารมฺมณํ ฉมานํ นิพฺพตฺเตตฺวา ตเมว ปาทกํ
กตฺวา อรหตฺตํ ปาปฺปณฺนิ สทฺธิํ ปฏฺฐิสมฺภิทาหิ เจว อภิณฺญาหิ จ ฯ มาตุลปฺตฺโต
ปนสฺสา นนฺทมาณโว คิหิกาลโต ปฏฺจาย ปฏฺฐิพทุชฺจิตฺโต ตสฺสา อาคตภาวํ สุตฺวา
เถรียา อาคมนโต ปุเรตฺรเมว อนฺธวณฺ คณฺตฺวา ตํ กุฏฺฐิํ ปวิสิตฺวา เภฏฺจามณฺเจ นิสฺสีนํ ฯ
เถรียา อาคณฺตฺวา กุฏฺฐิํ ปวิสิตฺวา ทวารํ ปิชาย มณฺจเก นิสฺสินมตฺตฺยาจ พหิ อาตปโต
อาคตตฺตา จกฺขุเปเถ อนฺธกาเร อวิคเตเยว เภฏฺจามณฺจโต นิภฺขมิตฺวา มณฺจกํ อภฺริยฺห
มา นสฺสิ พาล มา นสฺสิ พาลาติ เถรียา วารียมาโน อภฺภิวิตฺวา อตฺตโน ปฏฺจจิตกมฺมํ
กตฺวา ปายาลิ ฯ อถสฺส อคฺคณฺ ชาเรตุํ อสกฺโกนฺหตี วีย มหาปจฺวี เทวธา ภิชฺชิตฺวา โส
ปจฺวี ปวิฏฺฐโจ คณฺตฺวา มหาอวิจิมฺหิ นิพฺพตฺติ ฯ ตํ สุตฺวา สตฺถา ภิกฺขุ อามนฺเตตฺวา
ภิกฺขเว ภิกฺขุภิกฺขุเนอุปาสกอุปาสิกาสุ โย โกจि พาลो ปาปกมฺมํ กโรนฺโต มรฺตฺสภฺชราทีสุ
กณฺจเทว มรฺตฺรลํ ชาทมาโน ปุริโส วีย ภูฏฺจปฺปหฺภูโจ อุทคฺคฺทคฺโค วีย กโรตีติ
อนฺสฺสนฺตี สมฺญेतฺวา ฐมฺมํ เทเสนฺโต อิมํ คาถมาห

มธฺว มณฺญตี พาลो
ยทา จ ปจฺจตี ปาป

ยาว ปาปํ น ปจฺจติ
อถ (พาล) ทฺกฺขํ นิคจฺจตีติ ฯ

๒. สาวตถุถิยํ กิเรกสฺส เสฏฺฐิยํสฺส เคเห จตฺตาทิสโกฏฺฐิณฺโณ อังคาราเอว หุตฺวา
 อฏฺฐจาลิ ๗ เสฏฺฐิยํ ตํ ทิสฺวา อุปฺปนฺโนโสโก อหารํ ปฏิภฺชิปิฏฺวา มณฺจเก นิปฺชชฺชิ ๗
 ตสฺสเสโก สหายโก เคหํ คนฺตฺวา สมฺม กสฺมา โสจลลิตฺติ ปุจฺฉิตฺวา ตํ ปวตฺตตี สุตฺวา
 สมฺม มา โสจจิ อหํ เอกํ อุบายํ ชานามิ ตํ กโรหิตฺติ ๗ กิ กโรมิ สมฺมาติ ๗ สมฺม
 อตฺตโน อापณฺเ กิลณฺชํ ปตฺถริตฺวา อังคาเร ราลลํ กตฺวา วิภฺกิตฺถนฺโต วิย นิสฺสีท อาค-
 ตาคเตสฺส มนุสฺเสสฺส ยะ เอวํ วทฺหติ เสสชฺชา วตฺถเตลมรฺชฺฌาณิตาทีนํ วิภฺกิตฺถนฺติ
 ตวํ ปน อังคาเร วิภฺกิตฺถนฺโต นิลินฺโนลลิตฺติ เต วทฺเหยยาลิ อตฺตโน สนฺตกํ อวิภฺกิตฺถน-
 โต กิ กโรสฺสามิตฺติ โย ปน ตํ เอวํ วทฺหติ เสสชฺชา วตฺถเตลมรฺชฺฌาณิตาทีนํ วิภฺกิตฺถนฺติ
 ตวํ ปน หิริมฺภยสฺวณฺณํ วิภฺกิตฺถนฺโต นิลินฺโนลลิตฺติ ตํ วทฺเหยยาลิ กหํ หิริมฺภยสฺวณฺณนฺติ
 อิทฺถนฺติ จ วุตฺเต อหาร ตาว นนฺติ หตฺถเถหิ ปฏิภฺฉเยยาลิ เอวํ ทินฺนํ ตว หตฺถเถ
 หิริมฺภยสฺวณฺณํ ภวิสฺสตี สา ปน สจฺเจ กุมาริกา โหติ ตว เคเห ปุตฺตสฺส นํ อหาริตฺ-
 วา จตฺตาทิสโกฏฺฐิณฺโณ ตสฺสา นียยาเทยยาลิ สจฺเจ กุมาริโร โหติ ตว เคเห วยปฺปตฺตํ
 ธิตรํ ตสฺส หตฺวา จตฺตาทิสโกฏฺฐิณฺโณ ตสฺส นียยาเทตฺวา เตน ทินฺนํ วลฺลเยยยาลลิตฺติ ๗
(ธมฺมปทฺฐกถาย จตฺตฺโต ภาโค/หน้า ๑๔๓)